

הגנבים אמנון זכרוני עיבד את כתב-האישום המפורט נגד הבנקאים: מנהלי הבנקים למישום מלידלי!

שער. העולם הזה (9.1.85) מדוע לא אז?

בזמן הפרעון, כי רכושם אינו מספיק לפרעון התחייבויות. והראיה: הם ייאלצו לקבל כספים עצומים מדי שלם-המיסים כדי לעמוד בכובא הומו, כמותן התחייבויות.

סעיף 420 לחוק העונשין עוסק בעבירה שעובר המשתמש במימון מווייף. סעיף 422 קובע שלגבי שידול במירמה לערוך מיסוך — דין המשרל כדין המווייף.

סעיף 425 קובע שמנהל אשר נהג, אגב מילוי-תפקידו, במירמה את הכפרת אמונים הפוגעת בתאגיד, דינו מאסר עד שלוש שנים.

סעיף אחר, 431, גם הוא מתייחס לעניין זה. הוא קובע שהמנצל את המי צוקה, החולשה הגופנית או השיכלית, חוסר-הניסיון או קלות-הרעת של הור לתי, ודורש או מקבל תמורה העולה במידה בלתי-סבירה על התמורה המי קובלת — דינו מאסר שנה.

סעיף נוסף 440 קובע במפורש: הקורבן קשר עם זולתו להשפיע במירמה או בהונאה על מחירי-השוק של דבר הנמכר בפומבי, או להונות את הציבור, דינו מאסר עד שלוש שנים, וזה לא הכל. גם אם המנהלים לא נטלו חלק אקטיבי בכך, הרי שהם אחראים כמי שידעו שהאחרים זוממים לעשות מעשה-השפיע, ולא נקטו באמצעים סבירים למנוע את עשיית-המעשה. במיקרה כזה דינו של האחראי הוא מאסר עד שנתיים ימים, יתכן ששעור זה חל על נגיד בנק ישראל והמפקחת על הבנקים.

גם לגבי הפקידות הבכירה יש התחייבות נחוקה העונשין.

עובדי-הבנק אשר מתוך שימוש לרעה בסמכותם, עשו, או הורו לעשות, מעשה שרירותי, הפוגע בזכותו של אחר, הרי שהם אחראים בפלילים וצפויים לעונש של עד שלוש שנות מאסר. ברור שמי שהתיר את הוויסות או הורה לעשותו — חשוד בעבירה זו.

לפי סעיף אחר, עובדי-הבנק העושה במילוי-תפקידו מעשה מירמה או

הפרת אימונים

לדעתו, המאזנים של היום אינם משקפים את השווי האמיתי של הבנקים. מנהלי-הבנקים הציגו במימון מכים כוזבים תמונת-מצב, שי איפשר להם לקבל כספים מהציבור. עבירה זו דינה עד שלוש שנות מאסר, ואם נעבד רה העבירה בנסיבות מחמיר רות — דינו של הנאשם עד חמש שנות מאסר.

מעבר לזה: מנהלי-תאגיד ומנהלי העסקים שלו, שעשו ביוזמתם בעסקי התאגיד או בנכסיו דבר הפוגע בני כולתו של התאגיד לקיים את התחייבויותיו — דינו מאסר חמש שנים. כל מנהל שעשה בעסקי-התאגיד בדי רד הפוגעת בניחול התקין של עסקיו — דינו מאסר שנה.

ברור בעליל שמנהלי-הבנקים, כי מעשה מכירת המניות שלא על-פי שוויין האמיתי, פגעו ביכולת הבנקים לקיים את התחייבויותיהם. הבנקים אינם יכולים לעמוד בהתחייבויותיהם

כתב-אישום

תחת הכותרת "כתב-אישום" ניסח המישפטן אמנון זכרוני בינואר 1985 מעל עמודי "העולם הזה" את סעיפי-האישום הבאים:

נחלי הבנקים שבהסדר — כלי-אחד בנפרד ואולי כולם יחד, תוך קשרית קשר — ידעו כי הם מוכרים ללקוחות נירות שמחירם עדי לה עשרות מונים על ערכם האמיתי, כלומר ערך הרכוש של הבנק המיוצג עלייהם. הם גם ידעו שהם מסכנים את עצמם כיום הבנקים, מפני שעלול היה להיווצר ככל רגע מצב שבו לא יוכלו לממש את הבטחתם לפרוע את התחייבויותיהם כלפי ציבור המשקיעים. כלומר, הבנקים יהיו נמצב שבו לא יוכלו להחזיר את הכספים שהושקעו במניות בציורף הרווח המובטח.

על פי חוק ניירות ערך, 1968 צפוי לשלוש שנות מאסר, או קנס כספי, מי שעבר את העבירות הנבואות. הניע — או ניסה להניע — אדם לרכוש או למכור ניירות-ערך בהביטח, בתחזית או בכתב, או בדרך אחרת, ביוזעו — או שהיה עליו לדעת — שהן כוזבות או מטעות, או דעת העלמת עובדות מהותיות, וכן:

● מי שהשפיע בדרכי-תרמית על תנודות-השער של ניירות-הערך, בכך שטען לפני הציבור שהמניות שוות את מחירן וצפויות לעליה בלבד, ושככל מיקרה תמיד יירכשו עלייה הבנקים או מקורביהם.

לפי חוק החברות אסור לחברה לתת כמישרין או בעקיפין סיוע כספי, בהלוואה או ערבות, לשם קניית מי ניותיה או ביוקף לקנייה כזו.

כך שהבנק הילווה כספים לחכי רותבת או לחכרות משולבות, או למי קורבים אחרים, כדי שיקנו את מניו תיו, כל זה כדי לשמור על מחירן, או להגדילן, ביוזעו שהמחיר מפרו, כשהביטחון היחיד הוא אותן המניות ששוויין האמיתי פחות מהסכום שניתן כהלוואה, הוא עבר על סעיף 139 א' לפקודת החברות.

השוב לציין שבמיקרה זה לא נתי קיים חריג של מתן-הלוואה במהלך עסקים רגיל משום שברור שבנק, כמחלן עסקיו הרגיל, לא יתן הלוואה כנגד ביטחון הנופל בשוויין האמיתי מסכום הלוואה.

הבנקים ומנהליהם ביצעו עבירות על סעיף זה גם כשהלוואות ניתנו ללקוחות לאותן מטרות, כשהביטחון היחיד הלוואה הוא המניות כעלות המחיר המנופה.

המישטרה יכולה לגלות בנקל שבי הרבה מיקרים ניתנו הלוואות כנאמס מועדפים, מבחינת ריבית והעדפות אחרות, ללא שיעבוד כל המניות — כדי להגביר את תאוצת המכירה ולרחוץ את מחיר המניות כלפי מעלה. עבירה על חוק החברות גוררת בעיקבותיה קנס כספי.

אם נשוב לפקודת הבנקים אית' הרי שלפי סעיף 14 ב' (א), חבר-דירקטוריון או מנהל-עסקי קים של הבנק, אשר ביוזמתו עשה בעיסקו הבנק בדרך שיי פגעה ביכולתו לקיים את התחייבויותיו, דינו מאסר עד ארבע שנים.

בפיסקה הבאה (ב'): חברי-דירקטוריון או מנהל-עסקים של בנק, אשר ביוזמתו עשה בעיסקו קיהבנק בדרך שפגעה בניחול התקין של עסקיו, צפוי לשנת מאסר.

ניתן למצוא פיתרון לבעיה זו מבלי למוטט את המערכת הבנקאית — סיסמה המשמשת עתה כאמתלה כדי להנציח את הגזל. הרבר ניתן להיעשות בכמה ררכים הלופיות.

הדרך הראשונה היא להלאים את הבנקים. הרבר נעשה במדינות רבות, גם קפיטליסטי טיות למהדרין.

הלאמת הבנקים תשים קץ לכאב הבלתי-נסבל שבו מולאמים הפסדי הבנקים, הנובעים מן ההפקרות, מבלי שהתורה לציבור זכות על רכוש הבנקים ורווחיהם. הלאמת הבנקים שסרחו יכולה לתקן עוול זה.

ניתן לטעון שההלאמה תבצע מי מילא בעוד כמה שנים, כאשר המצי שלח הפדה מן הציבור את המניות על פי ההסדר, במחיר מופחת. כפי שהתי חיבבה לעשות, אך בכך אין פיתרון לבעי הנכחי.

ניתן לבצע הלאמה, ללא רכיבויות ביורוקרטיות, אם כל בנק יהפוך לחברה משולטת בידי המדינה, כך שתישמר התחרות בין אחד לשני.

גם אם רוצים להילמנע מצעד הראסטי זה, ניתן לתקן לפחות חלק מן העוול.

יש בידי הבנקים רכוש עצום, לאין כל סיבה מדינית לא ימימש רכוש זה כדי הפצות את הקרבתיות.

כדי להילמנע ממישפטים שיימשכו שנים רבות, אפשר לגנות טריבונל מיוחד, שיברר את התביעות בתהליך מקוצר. יחלט על מימוש הרכוש ויחלק את הכסף באופן צודק, כך קורה לכלל הברה הפגישית את הרגל, ואין שום סיבה מדוע יהיו הבנקים מיוחסים בהשוואה לחברות אחרות. דרך כזאת תילמנע כל סכנה של התמוטטות, ולא תערעור את אמנות המערכת הבנקאית.

הלאמת הנכסים הלא-ניידי של הבנקים, מבלי להלאים את הבנקים עצמם, וזה בתמורה לכספים שהממשלה התחייבה לשלם לציבור תמורת מניות הבנקים.

הממשלה הבטיחה

ד צורך בהלאמה, בצורה זו או אחרת, מתעורר נוכח המצב האמיתי של הבנקים, המוסתר היטב. המנהלים החדשים של הבנקים נקראים, למעשה, לעלות על עגלה התקועה עמוק בכיין. ספק גדול אם יוכלו לחלץ אותה מן הבויין.

והנה כמה עובדות, שאינו מישטק פות ברוב ועדת-החקירה: המצויין הבנקים החוקים נכסי הבנקים במאזנים על פי מחיר קנייתם, כשהם צמודים למרד, השווי האובייקטיבי של הנכסים קטן הרבה יותר מהשווי המאזני. בגלל ירדת ערך הנכסים ביוש.

הכספים שהילוו הבנקים לי חברות-הבת שלהם, לשם ביצוע הוויסות, מופעים במאזנים בערכים גבוהים יותר מן ערכם האמיתי בשוק.

הלוואות אלה מופיעות במאזני הבנקים כהלוואות אמיתיות, הנושאות ריבית אמיתית. למעשה אין ביכולתן של חברות-הבת להחזיר את הכספים, אלא אם כן הממשלה תכלול גם אותן כנגד ההסדר, רבר שאינו מובטח בחוק, גם אם תעשה זאת הממשלה, ישלמו חברות הבת רק 104% על ההשקעה המקורית, כלומר ריבית של 0.78% לשנה ובל ריבית ריבית, בעוד שבמאזנים מופיעות ההלוואות אלה כהלוואות טובות, כעלות ריבית רגילה, שהיא לפחות 10% ריאלית, כשנה.

הנה סקוף, המתפרסם כאן לראשונה: בסוד-הסודות הבני טיחה הממשלה לבנקים לכלול את המניות שבידי חברות-הבת כאילו היו בידי הציבור, וכך להציל את הבנקים מהתמוטטות מוחלטת. התחייבות זאת, על חשבון משלם-המיסים,

ומודדת, אין בה פיתרון. המנהלים החדשים יצטרכו להתמודד עם אותן הבעיות כמו קודמיהם הכושלים. דרושים פתרונות דראסטיים — וזהו תפקידה של הממשלה.

כספים מהו"ל, הרבר הרוש למישק הישראלי.

זהו נימוק נכבד שיש להתמודד איתו, אולי בדרך של הלאמת נכסי הבנקים ומכירתם, תוך הורמת-כספים מאסיבית למערכת הבנקאית, לקבל מגדילה את הוקף ההפסד הממדי שלי, ומהווה טענה נוספת לצורך בהלאמה.

כנגד רעיון הלאמה מנפנים בעלי-האינטרסים בטענה שהיא תפגע ביכולת המערכת הבנקאית לקבל